

LOKALE BESTUURSKRACHT: MEER PROVINCIALE STURING?

Tamira Combrink en Robert Zaal (GL-NH)

OVER DIT GESPREK

Lokale bestuurskracht en –kwaliteit is in Noord-Holland soms een probleem. De provincie constateert dat, maar is terughoudend: schaalvergroting moet ‘van onderop’ komen. Vindt GroenLinks Noord-Holland dat beleid toekomstbestendig? En zijn er meerdere opties om via schaalvergroting meer bestuurskracht te realiseren?

DEFINITIE BESTUURSKRACHT

Bestuurskracht is de capaciteit om als bestuur de eigen organisatie zodanig op en uit te bouwen dat een beleid wordt gevoerd dat aan de verwachtingen van de burgers tegemoet komt en dat in staat is de wettelijke taken, alsmede de bovenwettelijke taken die het bestuur heeft vastgesteld uit te voeren. Het is de mogelijkheid om als bestuur een zelfstandige en adequate politieke rol te spelen t.o.v. de gemeenschap die het bestuur verkozen heeft.

HET PROBLEEM VAN (TE) KLEINE GEMEENTEN

KWETSBARE AMBTELIJKE ORGANISATIE

Te veel verloop, vacatures en verzuim, te weinig ervaring en te weinig uren voor bepaalde taken. Te weinig middelen om een blijvend aantrekkelijke werkgever te zijn.

AANTASTING VOORZIENINGENNIVEAU

Geen ruimte voor extra's qua voorzieningen, zeker niet voor voorzieningen die GroenLinks belangrijk vindt (o.a. sociaal domein, duurzaamheid, cultuur).

HOGE LASTEN

De financiële gezondheid/ solvabiliteit van de gemeente komt in het geding. Geen balans tussen inkomsten en (gedecentraliseerde) taken.

HANDHAVING EN JURIDISCHE ZAKEN

Kwalitatief en kwantitatief tekort en onvoldoende tegenspel tegenover sterke tegenspelers (burgers, ondernemers).

BLOKKERENDE MINDERHEID

Een klein, mondig deel van de gemeenschap kan blokkades opwerpen voor samenwerking of fusie.

DUS:
BESTUURSKRACHT
ONDER DRUK

Vanuit de definitie van bestuurskracht:

- Onvoldoende capaciteit om als bestuur de organisatie op en uit te bouwen;
- De verwachtingen van de burgers worden niet waargemaakt;
- Uitvoering van de wettelijke taken is doorgaans geborgd maar uitvoering van bovenwettelijke taken staat zwaar onder druk;
- De politieke rol in het politiek-bestuurlijke krachtenveld wordt niet altijd zelfstandig en adequaat uitgeoefend.

SAMENWERKING ALS OPLOSSING? NIET ALTIJD

TE LAAT

Buurgemeenten zijn soms al bezet, samenwerken kan soms niet meer omdat buurgemeenten al met anderen samenwerken.

DEMOCRATISCHE LEGITIMATIE

Toezicht door volksvertegenwoordiging is gecompliceerd, zicht op besluitvorming in samenwerkingsverbanden verdwijnt soms.

ONGELIJKWAARDIGHEID

A-politieke onderwerpen kan je uitbesteden, maar er zijn grenzen aan wat kan je nog aan een (grotere) buurgemeente kan overdragen zonder fusie.

PROVINCIALE ONDERSTEUNING WERKT NIET ALTIJD

Het inschakelen van provinciale ondersteuning kan tot grijs gebied leiden t.a.v. verantwoordelijkheden, afhankelijkheid en aantasting van democratische legitimatie.

OPVATTING GROENLINKSERS

LEVE DE NUANCE

We zijn niet per definitie vóór schaal/fusie te zijn, maar ook niet per se tegen. Het gaat om de beste schaal en samenwerkingsvorm die past bij het beleid dat wenselijk en noodzakelijk is.

LEVE DE NUANCE II

We kiezen voor pragmatisme, niet vastgebeten in een keuze voor bepaalde vorm of grens.

KLEIN IS SOMS OOK FIJN

BETER LUISTEREN

Meer sensitiviteit voor wat er leeft in de lokale gemeenschap. Maar let op opportunisme.

ZICHT OP RUIMTE

Bij ruimtelijk beleid is een kleine schaal voordeel. Meer zicht op wat bouwen betekent (kansen en bedreigingen), wat verkeersdruk betekent. Mogelijkheid van eigen specifieke lobby. Maar let op nimby-gedrag.

HUP WIJ

Tegemoetkoming aan lokaal 'sentiment' onder bevolking voor zelfstandigheid. Maar let op de onderbouwing en de ratio.

BESTUUR DICHTBIJ

Toegankelijk, bereikbaar bestuur. Maar let op cliëntelisme.

CONCLUSIE RONDETAfel

VAN PASSIEF NAAR ACTIEF

- GroenLinks is niet per definitie vóór schaalvergroting of fusie, maar ook niet per se tegen. Het gaat om de beste schaal en samenwerkingsvorm die past bij het beleid dat wenselijk en noodzakelijk is;
- Maar er zijn inmiddels veel knelpunten; het blijven wachten op wat er 'bottom up' komt is niet meer verantwoord.

MAAR ER IS MEER DAN FUSIE

We willen een actieve provinciale houding, maar dat betekent niet per se dat op fusie moet worden aangestuurd.

PROVINCIALE PROGRAMMA: ACTIEVE HOUDING

Er is dus volop aanleiding voor meer aandacht in het provinciale verkiezingsprogramma 2023.

WAT BETEKENT EEN ACTIEVE HOUDING? INGREDIËNTEN VOOR HET PROGRAMMA 2023

PARTNERSCHAP

- Leg niet op maar bevorder het gesprek, maak inzichtelijk en biedt de feiten;
- Wees een assertieve partner, investeer in de relatie;
- Biedt een palet aan opties voor samenwerking.

FEITEN PRESENTEREN

- Maak inzichtelijk waar de gaten vallen, waar het beleid of de uitvoering niet meer voldoen. Kijk verder dan een sluitende begroting en zoek uit welke prijs daarvoor wordt betaald;
- Werk uit wat de gevolgen zijn voor de lokale lasten.

LOBBY

- Kom op voor de gemeenten bij het Rijk en zorg voor budget bij taken;
- Lobby bij het Rijk voor meer ruimte in het toezichtkader, zodat een rijker toezicht mogelijk wordt.

BEDANKT

Verdere reacties naar

tamira.combrink@noord-holland.nl